

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS
FACULTAS PHILOSOPHICA

OPONENTSKÝ POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Názov práce: *Speech perception and spatial hearing: the role of hearing sensitivity, cognition, and eye gaze (Vnímanie reči a priestorový sluch: úloha citlivosti sluchu, kognície a pohľadu očí)*

Autor práce: *Mgr. René Šebeňa, PhD., univerzitný docent*

Posudzovaná habilitačná práca v rozsahu 147 strán je formálne členená na úvod, 4 kapitoly obsahujúce niekoľko samostatných výskumných štúdií, spoločnú diskusiu (kapitola 5) a záver.

Zvolené zameranie považujem za interdisciplinárne podnetné a mimoriadne aktuálne v kontexte súčasných poznatkov sociálnej psychológie a kognitívnej neurovedy. Text habilitačnej práce je koncipovaný komplexne a systematicky, pričom autor dôsledne čerpá z aktuálnych a medzinárodne relevantných informačných zdrojov, ktoré sú využívané v primeranom rozsahu. V práci vykazuje schopnosť kriticky analyzovať a hodnotiť výskumné zistenia, pričom z nich vyvodzuje adekvátne zovšeobecnenia a syntézy, ktoré prispievajú k systematizácii a prehĺbeniu doterajšieho poznania.

V prvej štúdii (kapitola 2) autor predstavuje software PART (Portable Automated Rapid Testing) na testovanie sluchovopercepčných funkcií a overuje ho porovnávaním s tradičnými laboratórnymi metódami. Výsledky uvádzané v tejto kapitole (aj v nasledujúcej 3. kapitole) poukazujú na dobrú použiteľnosť tohto software nielen pri vedeckom výskume, ale aj pre klinické aplikácie.

V kapitole 3 autor uvádza sériu troch štúdií, ktorých cieľom bolo preskúmať faktory ovplyvňujúce vnímanie reči v hlučnom prostredí, pričom osobitná pozornosť bola venovaná úlohe sluchovej citlivosti, kognitívnych funkcií (pracovná pamäť, inhibičná kontrola) a veku. Autor získal zaujímavé výsledky, ktoré adekvátne diskutuje, nezabúda pritom ani na diskutovanie niektorých odlišných zistení v súvislosti s úlohou pracovnej pamäte medzi jednotlivými štúdiami.

Obzvlášť oceňujem poslednú štúdiu (kapitola 4), v ktorej autor skúma, ako automatická pozornosť vyvolaná sluchovými alebo zrakovými podnetmi ovplyvňuje sluchové priestorové rozlišovanie, pričom prostredníctvom EEG hľadá aj neurálne koreláty mechanizmov pozornosti

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS
FACULTAS PHILOSOPHICA

a behaviorálne dáta porovnáva s ERP (P1, N1, P2, N2 a P3) a sluchom vyvolanou kontralaterálnou okcipitálnou pozitivitou (ACOP).

Z textu habilitačnej práce je zrejmé, že autor dlhodobo a systematicky pôsobí v oblasti, ktorú si zvolil ako nosnú tému svojho výskumu. Jeho vedecký prístup je charakterizovaný hlbokou znalosťou problematiky, schopnosťou kritickej analýzy dostupnej vedeckej literatúry a integrácie súčasného poznania do vlastného výskumného rámca. Autor preukazuje nielen teoretickú erudíciu, ale aj výskumnú originalitu, ktorá sa premieta do metodologicky precízne navrhnutých experimentov a dôsledne interpretovaných výsledkov. Jednotlivé štúdie, ktoré tvoria jadro habilitačnej práce, sú dôkazom jeho vedeckej zrelosti. Súčasne odrážajú schopnosť riešiť komplexné výskumné otázky v psychológii s prihliadnutím na interdisciplinárne súvislosti. Výsledky, ktoré Mgr. René Šebeňa, PhD. v rámci svojho výskumu dosiahol, predstavujú významný prínos k súčasnému poznaniu. Na základe vyššie uvedeného považujem predloženú habilitačnú prácu za významný vedecko-výskumný príspevok a domnievam sa, že Mgr. René Šebeňa, PhD. spĺňa všetky predpoklady pre udelenie vedecko-pedagogickej hodnosti docent v odbore Sociálna psychológia a psychológia práce.

Záver:

Habilitačná práca spĺňa požiadavky kladené na habilitačnú prácu v odbore Sociálna psychológia a psychológia práce, preto ju odporúčam k obhajobe, a po jej úspešnom absolvovaní navrhujem udeliť vedecko-pedagogický titul docent.

Otázky do diskusie:

1. *Schopnosť automatického presunu pozornosti medzi modalitami (zrak – sluch) má významné aplikačné dôsledky pre návrh ergonomických a adaptívnych rozhraní. Aké by mohli byť implikácie Vašich zistení o intermodálnej pozornosti (kapitola 4) pre dizajn rozhraní v prostredí s vysokou senzorickou záťažou (napr. v letectve, bezpečnostných systémoch alebo rozšírenej realite)?*

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS
FACULTAS PHILOSOPHICA

2. *Vaše výskumné štúdie pracovali s participantmi s normálnym sluchom a kogníciou. Do akej miery môžu byť zistenia generalizované na populácie so sluchovým postihnutím alebo neurokognitívnymi poruchami?*

V Trnave, 24.07.2025

prof. PhDr. Marián Špajdel, PhD.